

ПОЗОРИШНЕ НОВИНЕ

ОКТОБАР 2022.
ГОДИНА XVIII, БРОЈ 154
www.narodnopozeriste.rs

ИЗДАЈЕ НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ У БЕОГРАДУ

УСПЕШНА БЕОГРАДСКА ПРЕМИЈЕРА ВИСОКО НАГРАЂИВАНЕ ПРЕДСТАВЕ „СИТНИЦЕ КОЈЕ ЖИВОТ ЗНАЧЕ”

Вишеминутне бурне овације

Београдска премијера високо награђиване представе „Ситнице које живот значе”, по истоименом бестселеру једног од најпопуларнијих италијанских писаца данашњице Лоренца Маронеа, која је обележила ово културно лето, одржана је 23. октобра на Сцени „Раша Плаовић”.

Овај комад који говори о љубави, пријатељству и помоћи у чијем фокусу се налази пензионисани књиговођа Чезаре, „старо џангризало” који пред сам крај живота добија жељу да из корена промени свој карактер, Народно позориште у Београду урадило је у копродукцији са Бео Арт-ом и Центром за културу Тиват, у драматизацији Борђа Косића и режији Андреја Носова.

После успешне премијере 12. августа на 18. фестивалу Пургаторије у Тивту, представа је освојила два признања на 9. Фестивалу Нови Тврђава театар – глумици Нели Михаиловић припала је Награда за најбољу женску улогу, а Младен Андрејевић је за лик Чезареа освојио Награду „Милан Гуговић”.

У подели су и Вања Ејдус, Душан Матејић, Нина Нешковић и Раде Ћосић.

Публика у препуној сали наградила је глумачку екипу на крају представе вишеминутним бурним овацијама.

Сценограф је Дејан Тодоровић, Селена Орб је креирала костиме, музику је компоновао Драшко Аџић, док је Марија Миленковић била задужена за сценски покрет.

О раду на представи редитељ Носов је рекао:

„Лоренцо Мароне говори веома много о темама које и мене интригирају. И било је заиста једноставно одлучити се на овај рад. С друге стране, чини ми се да нам је ова италијанска прича јако блиска, да се ту препознајемо, налазимо и сналазимо добро, што је још додатни мотив. И на крају, како процењивати човека и његове поступке, ако закасни да мења себе и све око себе. Остаје велико питање, и после овог процеса, за шта смо имали времена, а за шта не”.

До закључења овог броја „Позоришних новина”, од критичара се једина огласила Александра Гловацки која је, између осталог, написала: „Топла, хумана представа (без и натруха мелодраме), животна, духовита, и све шта већ уз живот иде. Фантастични глумци (...) Гледајте, да вас подсети како је лепо бити човек. Уз све ружно и тужно што тај човек уме да замеси”.

Р.П.Н.

УОЧИ ПРЕМИЈЕРЕ ШЕКСПИРОВОГ „МАГБЕТА“ У РЕЖИЈИ ЈАГОША МАРКОВИЋА; ПРВАЦИ ДРАМЕ НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА У БЕОГРАДУ НЕБОЈША ДУГАЛИЋ (МАГБЕТ) И НАТАША НИНКОВИЋ (ЛЕДИ МАГБЕТ)

Поједини кораци у животу су неповратни, а то човек схвати тек кад осване у паклу

Један од догађаја који ће несумњиво обележити актуелну сезону, не само у националном театру, него уопште на српској позоришној сцени, свакако ће бити предстојећа премијера Шекспировог „Магбета“ у поставци Јагоша Марковића, једног од наших најистакнутијих редитеља. Први сусрет са публиком планиран је за Дан

Портрети – фото Небојша Бабић.
Фото са пробе – Жељко Јовановић

Насловну улогу тумачи Небојша Дугалић, а његову супругу Леди Магбет – Наташа Нинковић.

Народног позоришта, 22. новембар у 19,30 часова на Великој сцени, а главне улоге поверене су великим именима српског глумишта - Небојши Дугалићу (Магбет) и Наташи Нинковић (Леди Магбет) који су у одвојеним разговорима за „Позоришне новине“ одговарали на, скоро, идентична питања. У веома моћној глумачкој подели, правом споју искуства и младости, биће и Бранислав Лечић (Данкан), Александар Срећковић (Бако), Рамила Живковић, Александра Николић, Ивана Шћепановић (Вештице), Вучић Перовић (Малком), Петар Стругар (Ленокс), Данило Лончаревић (Рос), Јован Јовановић (Макдаф), Огњен Малушић (Доналбејн)... Драматург је Молина Удовички Фотез, сценографију ради Матија Вучићевић, костимограф је Лана Цвијановић, док је за сценски говор задужена Љиљана Мркић Поповић.

Магбет од часног војсковође, постаје бескрупулозни убица и тиранин. Упркос томе што га мучи савест, он, ипак, не одустаје од свог пакленог плана. Шта се, у међувремену, у претходна четири века, променило? Ко је Магбет нашег времена?

Небојша:

И оно што остаје исто, кроз векове пројављује своје нове видове сагласно новини друштвених околности које се временом успостављају. Иако људска природа остаје у једноме увек иста - а то је бескрај њених потенцијала и ка добру и к злу

- ипак, дамет и исход онога што ће се у човеку изродити, остаје до краја неизван. Остаје неизван сваки корак његовог пута као и пут сам. Оно што нас у овој представи занима није феномен зла у људској природи, као такав, већ пре свега логика генезе тога зла унутар конкретног појединца. Каквим се путевима у човеку настанују оне незане и незване силе које све наше страсти приволе на безусловну послушност, повлађујући и угађајући, притом, жељама наше снаге и снагама наших жеља, не би ли нас узнели до врхунца сопствених моћи, а потом „сурвале у амбис последица“, како каже Шекспир. Мислим да није најважније то ко је Магбет нашег времена већ пре свега шта је оно што о Магбету још нисмо рекли. И шта је оно што је у тексту још остало непрочитано, а да се у томе у све времена можемо огледнути.

Леди Магбет, као једна од најнесхваћенијих књижевних антихероина, уз чије име се најчешће „лепе“ неки од проблематичних епитета као што су манипуланткиња, заводница, лудача... дубоко је амбициозна и жуди за моћи и положајем. Шта се, у међувремену, у претходна четири века, променило? Ко је Леди Магбет нашег времена?

Наташа:

Тако је лако етикетирати људе; у том смислу, било би врло једноставно и лако да упремо

прстом и кажемо: ето, то се зове тако (узмимо било који од помених епитета). Лоцирамо зло, именујемо и решимо проблем. Не. Ствари су много дубље. Некада, да кажем у „прошлим временима“, када су се појављивала та „радикалнија зла“ било је лакше имати однос према „истом“, а данас, када је оно свеprisутно, само у много софистициранијем облику да га ни не препознајемо јер је део нас, много је опасније, горе, јер је чак и унапред оправдано за „опште добро свих нас“. Овде је све исто само за личну корист. Ко је данас Леди Магбет? Суштински, има их много више него што на прву помисао можемо да замислимо. Нису средства тако сурова, у смислу убиства другог човека, у буквалном смислу, али имамо разних „врста убиства“. Убијаш некога и кад га издаш, изневериш, одузмеш му заслуге, продаш као човека, пријатеља, партнера не би ли себе истакао и приграбио нешто. Па кад би се бавили тим „бившим“, ко зна какви би исходи и какве последице произашле из тога. Говорим о принципу функционисања. Постоје разни људи који помоћу слабости својих супружника владају њима. Хранећи и тапшући његове слабости, чувају своју сигурну позицију дајући им, увек изнова, осећај да без њих не вреде. То не искључује њихову љубав. Е, у том смислу, можемо да причамо о врхунској манипулацији.

Колико је тешко „бранити“ на сцени ликове деструктивних, негативних особина?

Небојша:

Кад год тако поставимо питање, ми уствари сведочимо о човеку искључиво моралистички. И деструктивност и негативитет су појмови који се тичу последица. Али за драмску уметност пре свега су важни узроци и путање. Кад прича дође до последица онда већ гледамо нешто очекивано и мање занимљиво. Да бисмо избегли како моралистичку осуду зла, тако и наивну „одбрану“ деструкције и негативитета, морамо се пре свега потрудити да препознамо ону изворишну трагедију човекове снаге која не може а да не жели свој врхунац, не питајући за цену и последице, а коју бескрајне страсти измештају изван сваке моралистичке мере. Други речима, страсти и снага не знају за морал, оне знају само за слепо циљање ка врхунцу. Ако тако поставимо ствари онда се нећемо бавити наивном и баналном осудом зла, него ћемо се потрудити да се пре свега престрашимо од зла у себи и да у Магбету видимо сопствени одраз.

Наташа:

Још смо на почетку процеса и не знам за многе ствари како ћу да их репродукујем. Не шта, већ више који ће бити начин, али оно што знам, то је да не видим ту жену као манипулатора, нити као неку лудачу. Свако од нас је, сигурна сам, био у одређеним тре-

нуцима Леди Магбет, само средства нису били тако радикална. Не оправдавам ја, наравно, њена дела, али тај осећај личне „закинутости“ и оштећености, осећаја да ти припада више него што имаш, могу да разумем. Из тог осећања се она покреће.

Кључна тачка ове Шекспирове политичке трагедије је неконтролисана амбиција која подстиче Магбета и његову жену Леди Магбет

да крену страшном стазом злочина тако што ће убити краља и узурпирати престо. Трагедија обично означава сукоб немоћи људског бића да се одупре моћи своје судбине. Да ли је то неминуљивост?

Небојша:

Могло би се и тако рећи. Али оно што бих додао је то да тренутак у коме се зло зачне обично изгледа крајње безазлен. И тада када је зло почело углавном не изгледа да ће ствари кренути по злу. Још горе, изгледа да тај почетак суноврата обећава блистав исход. Али оно што је трагично је то што су поједини кораци у животу неповратни, а то човек схвати тек кад осване у паклу. Из тог неповрата могуће је отићи само у још дубљи пакао.

Наташа:

Ми живимо у времену „гладних и амбициозних“ људи где је зло толико део њих и свеprisутно да га престајемо и нотирати. Постаје нам саставни део нечијег успеха, па још ако је тај „успех материјално јако добро овећан“ ми га више и не зовемо правим именом. Напротив. Све стаје у две речи - јако успешан. Чак има и хорде поклоника и тапшача који у реду чекају и моле да и њих сунце огреје на исти начин... Леди Магбет не прође на испиту „искушења“ које су јој потврдиле и „судба и натприродне силе“ у виду неког прорачанства. Она то види као потврду онога што је дубоко осећала, а то је да је

њен муж, вољени муж, коначно на корак до нечег што њему, односно њима припада. На том таласу заноса, њена глад и амбиција обузимају је до слепила да она „јадница“ не рачуна на савест и одговорност, човека у њој самој, кога је та лична глад потиснула. Кажем „јадница“, јер су то страшне ствари и терет. Енергија те жене је „за полудит“! Пре свега, издаја вољеног човека (кроз његову слабост, које је свесна од почетка, те и каже: „Али природе се ја твоје бојим, препуна је млека добротe човечанске) је „начне“ и после тога одводи у лудило, праћено савешћу и одговорношћу на коју није рачунала на почетку „грозног смера тог“.

Мотивација леди Магбет, између осталог, може да се посматра и кроз веровање да жена без деце жуди за славом. Дакле, ако она већ не може да обезбеди наследника Магбету, онда може да му „подари“ престо, односно круну као једини могући иметак. Које су, заправо, крајње границе људске воље за моћ, односно да ли, безусловно и увек, „крв иште крв“?

Наташа:

Не слажем се с тим. Није једина одредница жене кроз децу, односно није свакој жени то примарна ствар. То је дубоко лично питање. Ствари су, мислим, одмакле од тог периода када је то жени била основна функција. „Дојила децу ја сам“... Значи, дакле, да су они имали потомство. Нас троје, Јагош, Дуги и ја смо причали на ту тему и имамо наше претпоставке. Губитак „истих“, може бити само разлог више у уверењу да је дошло њихово време, када треба коначно да им буде дато оно што им припада. Као надокнада за сву ускраћеност.

Небојша:

Такво тумачење мотивације унутар лика Леди Магбет било би сувише психологистичко. Мислим да је посредни нешто много дубље у људском бићу. Намерно сам малопре споменуо трагедију снаге. Снага би требало да је нешто стваралачко и добро, нешто из чега се нешто рађа, настаје, буја... Али, свакој снази прети амбис сопствене глади. У „Магбету“ је реч о томе. И Магбет и његова жена су јаке а комплементарне природе, које једна у другој побуђују то бујање снаге. Јаке природе траже јаке врхунце и јаке интензитета. Све што је око њих слабо поломиће се о њихову снагу. То је неминовност велике снаге. Када је тако предиспонираној снази на дохват руке оно највише што јој у овом свету може припасти, а то је краљевска круна, јер више од тога нема, немогуће је очекивати да ће та снага одустати од себе и не посегнути за оним што је њено. То би било исто као очекивати од атомске бомбе да после експлозије заустави сопствени талас. Управо зато, крв увек иште крв.

■ Микојан Безбрадица ■

ШЕКСПИРОВ „МАГБЕТ“ НА СЦЕНИ НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА У ПЕРИОДУ ОД 1882. ДО 1981. ГОДИНЕ

Пет драмских и једна оперска поставка

„Магбет“, најкраћа Шекспирова драма и, уз „Хамлета“, „Отела“ и „Краља Лира“, последња у низу од његове четири најпознатије трагедије, произведена је 1606. године у Енглеској. Овај, свакако један од најмоћнијих и емоционално најинтензивнијих Шекспирових комада, до сада је на сцени Народног позоришта у Београду, у периоду од 1882. до 1981. године имао шест премијера – пет драмских и једну оперску.

Први пут, „Магбет“ је изведен 18.

дра Ивановича Андрејева, док је сценографију и костиме креирао Владимир Владимирович Балузек. Насловни лик Магбета, који од јунака постаје тиранин, тумачио је Милорад

Сцена из „Магбета“ у режији Бранка Гавеле

априла 1882. године у преводу Мите Живковића и режији Тоше Јовановића. О овој представи, (као и за наредне три премијере) у званичним архивима, осим поделе, не постоји ниједан други писани траг. Редитељ Јовановић тумачио је насловну улогу, Марија Перисова играла је Леди Магбет, а у великом ансамблу били су и Тоша Анастасијевић (Данкан), Петар Адамовић (Доналдбејн), Ђура Рајковић (Бенкво), Лаза Поповић (Ленокс)...

Наредна премијера, према истом преводу, одржана је 22. јануара 1894. године у режији Милорада Гавриловића са Вељом Миљковићем и Милком Гругровом у главним

улогама. Поделу су чинили и Тоша Анастасијевић (Данкан), Лазар Рајковић (Доналдбејн), Миљковић Барбарић (Малком), Ђура Рајковић (Банко), Драгутин Гута Јовановић (Ленокс)...

Трећа премијера „Магбета“ у Народног позоришта одржана је 27. јануара 1912. године у преводу Светислава Стефановића и режији Александар

Бранислав Јеринић (Магбет) и Ксенија Јовановић (Леди Магбет)

Александар Златковић (Доналдбејн), Добрица Милутиновић (Малком), Милорад Петровић (Бенкво), Никола Гошић (Ленокс)...

Четврти пут, „Магбет“ је премијерно изведен 26. маја 1927. године, такође, у преводу Светислава Стефановића. Представу је режирао Бранко Гавела, а у сценографији Владимира Жедринског наступали су Душан Раденковић (Магбет), Злата Марковац (Леди Магбет), Милорад Гавриловић (Данкан), Аманд Алигер (Доналдбејн), Раша Плаовић (Малком), Војислав Јовановић (Бенкво), Душан Бурза (Ленокс)...

После паузе од скоро пола века, тачније након 48. година, ура-

ђена је, за сада, последња драмска поставка „Магбета“ у Народног позоришту у Београду. Премијера је одржана 27. јуна 1975.

године у режији Арсенија Јовановића. Текст је превео Александар Саша Петровић, сценографију је урадио Владимир Маренић, а костиме Милена Јефтић Ничева Костић. Глумачки ансамбл у главним улогама, као Магбет и Леди Магбет, предводили су Бранислав Цига Јеринић и Ксенија Јовановић. Играли су и Милош Жутић (Данкан), Бранко Јеринић (Доналдбејн), Предраг Мики Манојловић (Малком), Марко Николић (Бенкво), Драгослав Оцокољић (Ленокс)...

У односу на претходне четири, о овој премијери постоји више писаних трагова; критичар Владимир Стаменковић описује да се комад игра у „... скученом

дворишту неког шкотског средњовековног замка, на парчету земље прекривеном песком и пепелом, међу зидинама црвеним од проливене крви на којима зјапе многе мрачне рупе из којих из којих извирују људски удови и допиру претећи звуци“. У наставку текста, наводи да је комад „редукован на просту политичку драму о обичној отимачини око власти или, како би рекао Кот – на само једну слику и једну поделу: на оне који убијају и на оне који бивају убијени“. Такође, оценио је и да је превод Саше Петровића „изведен искључиво у прози и ослоњен на лексичку у којој често препознајемо политички жаргон нашег доба“...

Његов колега Феликс Пашић, пишући о лику Леди Магбет, у тумачењу Ксеније Јовановић, наводи да је то тумачење „психолошки засновано на поражености жене која се много не труди да разјасни Магбетова питања или пак питања која улазе у природу њеног односа према страхотном смеду“, а за Јерини-

Глумца Веља Митровића као Магбета

ћегов Магбета каже да „у себи носи, уз очиту свест о кошмару света, и кошмар властитога духа који у одсудним тренуцима подлеже сумњама, страху и недоумицама“.

Драматург и критичар Жарко Команин оценио је да „Магбет“ у режији Арсе Јовановића представља „супер спектакл у коме преовладава покрет тела појединца или гомиле“.

„... Тренутак Магбетовог монолога, пред носом саме публике, у коме блистави Бранислав Јеринић, смирено, кроз иронични и разумни бол, каже да је живот бајка коју прича идиот, пуна крика и беса, а не значи ништа, окреће целу представу тумбе, и бива њена осовина и унутарње озарење. Од тог тренутка, и тотална театрализација и сам живот који се театризује, спајају се у јединствену и тамну узалудност и бесмисленост људске поаме, али се, притом, не губи трачак светлости баш зато што Магбет постаје свестан свог ужаса и пакла у коме ради“.

Шест и по година од те премијере, урађена је још једна поставка тог генијалног Шекспировог дела; овог пута, реч је о опери коју је, по истоименом комаду, на либрето Франческа Пјавеа, компоновао Ђузепе Верди. На премијерном извођењу 23. децембра 1981. године, под диригентском управом Душана Миладиновића, у кореографији Владимира Логунова и режији Младена Сабљића, наступили су Душан Поповић (Магбет), Радмила Бакочевић (Леди Магбет), Александар Веселиновић (Банко), Јелена Чакаревић (Дама), Миљковић Петровић (Магдаф), Јово Рељин (Малколм)...

Критичар „Политике експрес“ Душан С. Максимовић у тексту под насловом „Успела премијера“ истиче да је Опера Народног позоришта постављањем овог дела „осмишљено обогатила свој репертоар“, а поклонцима Вердијеве музике „приуштила велико задовољство“.

„Премијера је прошла у знаку два врсна оперска уметника: Радмиле Бакочевић и Душана Поповића. Они су своје сложене и певачки напорне улоге остварили веома поуздано са пуно драмског израза и својствене сугестивности“.

Костимограф је била Љиљана Драговић, а сценограф Владимир Маренић.

■ М.Б. ■

ВЛАДИМИР ЛОГУНОВ (1942), БАЛЕТСКИ ИГРАЧ, КОРЕОГРАФ И ПЕДАГОГ

Желим и даље да радим

Својим богатим уметничким опусом, као играч и кореограф, а потом и признати педагог, Владимир Логунов оставио је неизбрисив траг на југословенској и српској балетској сцени. Део импресивне каријере тог вансеријског уметника, чије се име у свету балета изговара са посебним поштовањем и уважавањем, биће представљен културној јавности ових дана у оквиру изложбе „Изазов балетског триптихона; Владимир Логунов - балетски играч, педагог и кореограф“, ауторке Милене Јауковић чије је отварање заказано за 31. октобар (18,00) у Музеју Народног позоришта.

„Задовољан сам својом каријером и постигнутим уметничким резултатима. Да ли сам могао више? Вероватно. Желим и даље да радим, јер зрелост уметничке каријере иде са искуством и годинама“, прича за „Позоришне новине“ Владимир Логунов са којим смо разговарали десетак дана пре отварања поменуте изложбе коју ће сви заинтересовани посетиоци моћи да погледају до средине децембра.

Још у раном детињству добио је жељу да постане кореограф. Са родитељима, оцем Јевгенијем и мајком Анастасијом често је, каже, ишао да гледа позоришне представе. Обожавао је одласке у „Талијин храм“ јер је ту добијао инспирацију за „игру“ код куће.

„На разним породичним догађајима и слављима, често сам са сестром и братом правио неке мале представе које сам осмишљавао и режијски и кореографски“, сећа се. признати уметник. тих дана сетно, али са осмехом на лицу.

Прва стручна сазнања о уметности игре, овај рођени Београђанин (1942) добио је у Сплиту, на часовима балета код педагога Миле Катић. Дипломирао је у родном граду, у Балетској школи „Лујо Давичо“, у класи чувене Нине Кирсанове 1964. године када постаје и стални члан Балета Народног позоришта у Београду. Веома брзо, као солиста, остварује низ значајних улога – Хиларион („Жизела“), Ротбарт („Лабудово језеро“), Каренјин („Ана Каренјина“), Саветник Линдорф/ Спаланцаније/ Доктор Миракл/ Депертуго („Хофманове приче“), Султан („Охридска легенда“), Копелијус („Копелија“)...

„Не могу ниједну улогу да издвојим као посебну. Свака од њих била ми је веома драга и значајна“, каже наш саговорник који је извесно време, средином седамдесетих година прошлог века, био на специјализацији за кореографију у Москви, на престижној Позоришној академији „Гитис“. Тај период имао је за њега

огроман значај, јер му је, између осталог, отворио и могућност да се нађе на уметничком извору сценских поставки класичног балетског наслеђа.

„Боравак у Русији био је врхунац мог школовања. Захваљујући томе, добио сам могућност да са великом сигурношћу приступим остварењу својих кореографских замисли, али и педагошком раду. Уколико не постављате себи нове циљеве и не идете ка њиховом остварењу нећете моћи даље да се развијате, ма колико желели. Учење подразумева сталну промену и надоградњу. Пут до успеха може каткад бити и трновит... Неко има стрпљења да се мучи и да напредује, а неко нема. Из искуства знам да деца која су се определила за балетску школу, углавном, имају стрпљења. Потребан је ред, рад и стрпљење за остварење својих идеја“, поручује Владимир Логунов који је као кореограф поставио бројне успешне балете у свим значајним националним кућама у земљи и окружењу, а сарађивао је и на реализацији драмских и оперских представа са многим познатим редитељима. Признаје да је веома везан за сваку од представа са личним ауторским печатом. Две је издвојио као најзначајније, као круну свог кореографског стваралаштва.

„То су без сумње *Доктор Цекил и мистер Хајд* и *Охридска легенда*“, недвосмислен је наш признати балетски уметник који додаје да тренутно, као кореограф, спрема нови балет, али и напомиње да је још рано да о томе говори.

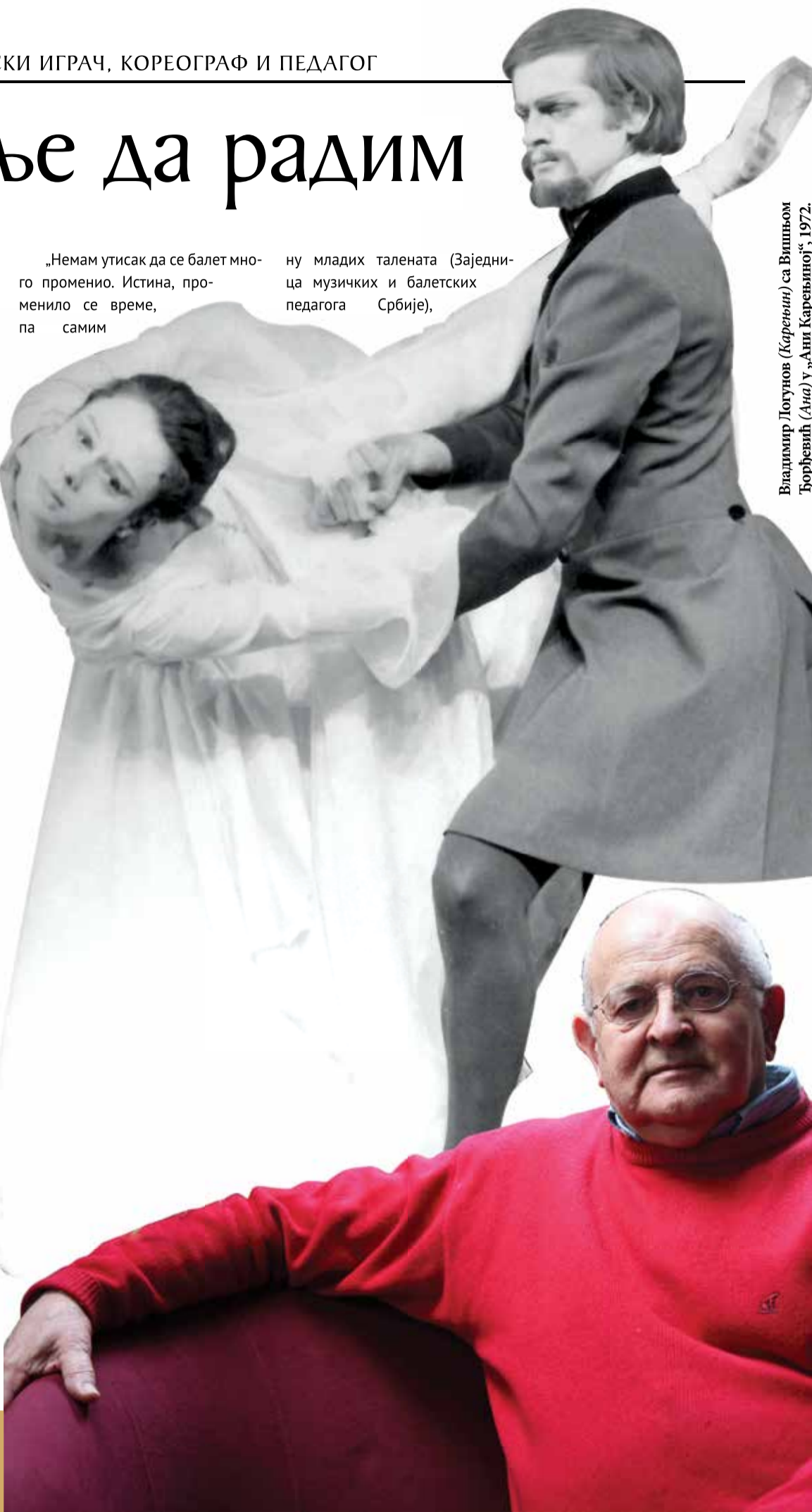
Интересовао нас је и његов став о томе колико се балет променио од времена када је био играч; колико та јединствена уметност данас „пулсира“ са савременим човеком, његовим сензибилитетом, његовим потребама и животним ситуацијама.

На актуелном балетском репертоару Велике сцене Народног позоришта у Београду тренутно се налазе две представе у кореографској поставци Владимира Логунова – „Слика Доријана Греја“ из 2015. године и култна „Успавана лепотица“, бисер класичне балетске литературе, која је премијеру имала пре више од две и по деценије, 23. маја 1996. године. До сада је имала више од сто извођења.

Одговара, без много размишљања, да се током свих ових година у свету балета није десио неки значајан помак.

„Немам утисак да се балет много променио. Истина, променило се време, па самим

ну младих талената (Заједница музичких и балетских педагога Србије),

Владимир Логунов (Каренјин) са Вишњом Ђорђевић (Ана) у „Ани Каренјиној“, 1972.

тим и приступ балетском стваралаштву. Све друго, мање-више остало је исто“, тврди господин Логунов, први балетски уметник који је примио Златну медаљу за заслуге председника Републике Србије, 2021. године. У његовој богатој колекцији, између осталих, налазе се и Бронзане медаље (1982, 1984) и Сребрна медаља (1986) са Југословенских балетских такмичења у Новом Саду, у категорији кореографа, Награда за вишегодишње свестрано деловање у образова-

Награда „Димитрије Парлић“ за најбоље кореографско остварење у сезони 2001/02, за представу „Доктор Цекил и мистер Хајд“, Награда за животно дело (Удружење балетских уметника Србије), Признање за национални допринос култури, Специјални Златни беоцуг за животно дело...

У Народног позоришту провео је, каже, више од „пола живота“. Осим као солиста, а потом и првак ансамбла, оставио је значајан траг и као директор Балета обављајући, с вели-

ким успехом, ту функцију у периоду од 1980. до 1985. године. Остао је у националном театру и после тога, до краја играчке каријере, до септембра 1992. године, када прелази да ради као педагог у Балетској школи „Лујо Давичо“. Додаје, на крају разговора, да се увек радо и са посебним емоцијама сећа периода проведеног у Народног позоришту.

„Било је то, заиста, једно лепо и срећно време, много другачије од садашњег“.

■ Микојан Безбрадица ■

ОДЈЕЦИ: РОМАН ГОДИНЕ КАО ДРАМСКА ФОРМА; „ДЕЦА“ МИЛЕНЕ МАРКОВИЋ, У РЕЖИЈИ И НА МУЗИКУ ИРЕНЕ ПОПОВИЋ

Снажан спој музике и поезије

Дуго ишчекивана премијера представе „Деца“, по стиховима истоименог романа Милена Марковић овогодишње добитнице престижне „Нинове награде“ за роман године, у режији и на музику Ирене Поповић, одржана је с великим успехом почетком месеца, тачније, 8. октобра, на Великој сцени. Овај комад, као несвакидашњи сценски спој музике и поезије, у сасвим новој сценској форми - опери у 17 песама, преводи Миленину поезију у музички покрет и глас доказујући да је поезија по свом ритму и емоцији најближа музици.

У представи која је, уједно, и први премијерни наслов Народног позоришта у Београду у овој сезони играју Нела Михаиловић, Сузана Лукић, Предраг Милетић, Вања Милачић, Павле Јеринић, Милена Ђорђевић, Бојана Стефановић, Бојана Бамбић, Драгана Варагић, Александар Вучковић, Миона Марковић, Теодора Спаравало, Јелена Благојевић и Владан Матовић.

Нступају и певачи Тамара Митровић, Искра Сретовић и Марко Костић, као и камерни оркестар у саставу: Никола Драговић, Иван Мирковић, Александар Јован Крстић, Владимир Гурбај, Лука Спаравало, Александра Кијановић, Павле Ракочевић, Александар Петровић, Вид Милошевић, Тина Миладиновић и Дечји хор „Наде“, који води Биљана Сименовић.

Ауторски тим чине и Димитрије Коканов (драматург/либрето), Јелена Новак (музички драматург), Игор Коруга (кореограф), Миоша Вуксановић (сценограф), Селена Орб (костимограф) и Љиљана Мркић Поповић (сценски говор).

Одушевљена публика поздравила је уметнике на крају представе вишеминутичним стајаћим овацијама и узвицима „браво“. Ни стручна критика није штедела речи хвале за ову представу истичући скоро једногласно да је реч о узбудљивом и снажном сценско-музичком делу.

Критичар „Политике“ Ана Тасић у тексту под насловом „(Не) подношљива тежина постојања“ истиче да „... сценска радња тематизује бунт и индивидуалност, протест против генерације родитеља, али и учитеља, конкретно и симболички схваћених, као отпор према прошлости и назадности, као и према лажном моралу и малограђанштину“.

Она сматра да је у представи „нарочито занимљиво посматрати разлике између присутности глумца и певача, у соло тачкама које истичу значајне драмске моменте радње“ и наглашава да су песме оперских певачица формално заиста импресивне, виртуозне, а гледалац је задивљен вештином певања (...)

„Опера Деца, доживљена из угла позоришног критичара који примећује да у процени њених вредности вероватно има више посла за музичког стручњака, свакако јесте снажно сценско дело, крцато противуречностима које одражавају мистерије живота. Његову пролазност, трошност и неухватљивост, и непрекидне борбе са изазовима бесконачног sazревања и одрастања, на путу ка неком другом свету“, закључу-

је Ана Тасић на крају текста.

Подсећајући да је Милена Марковић и драмска списатељица, критичар „Времена“ Марина Миливојевић Мађарев указује да би роман „Деца“, без обзира на ту чињеницу „веома тешко могао бити драмска представа“.

„Иако у њему има јако много људске драме, он је пре свега саздан од емоција које се ваљају и стижу до нас преко поезије. Зато је заиста прави избор да ово, ако већ треба да буде представа, буде опера, јер је опера од свих извођачких врста најближа поезији“.

Према њеном мишљењу, представа је „... открила бол и лепоту детета у сваком људском бићу“.

Драгана Бошковић, критичар недељника „Печат“, истакла је да је ова „драма за гласове занимљив, јединствен и успео експеримент који је само Ирена Поповић могла да произведе“ и додала: „Оригиналноост овог подухвата му даје пуно сценско оправдање“.

Критичар НИН-а Бобан Јевтић оценио је да је Ирена Поповић успела да од Миленине поеме „направи узбудљиво сценско-музичко дело које лако комуницира с генерацијски разнородном публиком“, а текст је завршио реченицом: „Одличан почетак сезоне за Народно позориште“.

■ Р.П.Н. ■

ВАЊИ ЕЈДУС НАГРАДА „ЗОРАН РАДМИЛОВИЋ“ НА ФЕСТИВАЛУ У ЗАЈЕЧАРУ

Награда „Зоран Радмиловић“ за најбоље глумачко остварење на 31. Фестивалу „Дани Зорана Радмиловића“ у Зајечару припала је глумици Народног позоришта у Београду Вањи Ејдус за улогу Алексије Рајчић у представи „Успаванка за Алексију Рајчић“, по тексту Ђорђа Косића и у режији Југа Ђорђевића. Одлуку о лауреату овог престижног признања донео је, већином гласова, стручни жири којим је председавао театролог Мирослав Радоњић, а чланови су били драмска уметница Тања Бошковић и др Душко Љуштина. Подсећамо да је исти жири, четвртог такмичарског дана Фестивала, доделио Вањи Ејдус и „Зоранов брк“ – Награду за најбољег глумца вечери. Фестивал је одржан од 17. до 24. октобра.

Р.П.Н.

„РАТ И МИР“ НА ФЕСТИВАЛУ У УЖИЦУ

Представа „Рат и мир“ по чувеном роману Лава Николајевича Толстоја у драматизацији Федора Шилија и режији Бориса Лијешевића биће изведена 7. новембра у оквиру Главног програма 27. Југословенског позоришног фестивала у Ужицу. У подели су Хаџи Ненад Маричић, Миодраг Кривокапић, Данило Лончаревић, Златија Оцокољић Ивановић, Зорана Бећић Ђорђевић, Душан Матејић, Бојана Стефановић, Теодора Драгићевић, Немања Стаматовић, Нина Нешковић, Слободан Бештић, Калина Ковачевић, Петар Стругар, Вучић Перовић и Недим Незировић.

Р.П.Н.

IN MEMORIAM

Горјана Јањић (1945-2022)

Глумица Народног позоришта у Београду Горјана Јањић (1945-2022) преминула је 2. октобра у 77 години. Рођена је у Сарајеву 30. марта 1945. године. Дипломирала је глуму 1968. године на Академији за позориште, филм, радио и телевизију у Београду, а годину дана касније постаје стална чланица ансамбла Дrame националног театра у којем је наставила да игра и после пензионисања, 2005. године. На сцени Народног позоришта дебитовала је 29. јануара 1968. године у чувеној драми Едмона Ростана „Сирано де Бержерак, у режији Браслава Борозана који јој је поверио улогу Друге прециозе. Током дугогодишње каријере играла је запажене улоге које су веома доприносиле целокупној вредности представе као што су Дворкиња („Урошева женидба“), Франциска („Мера за меру“), Млада сељанка („Мајка Храброст и њена деца“), Магда („Нечиста крв“), Просјакиња („Дом Бернарде Албе“), Агра („Вечити младожења“), Заробљеница („Орестија“), Жена („Чужња под брестовима“), Жена („Зечји насип“), Бакица („Огвођена“) ... У алтернацији са Радом Ђуричин, годинама је тумачила лик Зорке Вучић у култном остварењу Синише Ковачевића „Велика драма“, а ту улогу, последњи пут је одиграла 27. јуна ове године. Играла је у серијама „Приче преко пуне линије“, „Сиви дом“, „Бољи живот“, „Горе-доле“, „Војна академија“, „Пет“, као и у филмовима „Време Сутјеске“, „Шмекер“, „Октоберфест“... Испраћај за кремацију обављен је 6. октобра на Новом гробљу у Београду.

Р.П.Н.

МАРИО ПАВЛЕ ДЕЛ МОНАКО, РЕДИТЕЉ ПУЧИНИЈЕВЕ ОПЕРЕ
„ТУРАНДОТ“

За Народно позориште ме вежу најлепше успомене

После скоро пола века од последње поставке, Пучинијева „Турандот“ ускоро ће, поново, постати саставни део редовног оперског репертоара Велике сцене. Премијера је заказана за 23. децембар уз учешће ансамбла Опере Народног позоришта у Београду, а редитељска палица поверена је младом и веома талентованом уметнику славног презимена Марију Павлу дел Монаку, који је магистарске студије оперске режије завршио на државном Универзитету за музичке и сценске уметности у Бечу.

„С обзиром на то да сам каријеру започео у иностранству, прижељкивао сам да радим у граду у којем сам одрастао, а самим тим и да своју страст ка позоришту поделим са нашом публиком. Позив дирекције Опере дочекао сам врло спреман и задовољан“, каже у интервјуу за „Позоришне новине“ и додаје да га за Народно позориште у Београду везују бројне успомене.

„Почевши од посећивања представа у којима је наступала моја мајка Драгана, преко познанстава са дивним колегицима и колегама који су од мог најранијег доба, заједно са мојом породицом, учествовали у подржавању мог интересовања ка театру и љубави ка класичној музици. Ова Кућа је одувек била битан интеграциони део мог одрастања тако да и сам Београд, после свих ових година, централно памтим највише по Народно позоришту. Сада имам прилику да у њему, као гост, сарађујем са многим драгим људима и квалитетним уметницима.

„Турандот“ је последња Пучинијева опера коју, исцрпљен тешком болешћу и смрћу 1924., није завршио, већ је то, две године касније, урадио композитор Франко Алфано. У жељи да се одмакне од веризма, Пучини је посетнуо за немачком обрадом легенде о округној кинеској принцези Турандот, коју је пре тога обрадио италијански писац Карло Гоци, док се исходна прича темељи на старом перзијском епу из 12. века. Како ви професионално али и интимно, доживљавате то ремек-дело које, скоро, цео

Наш саговорник каже да све улоге из ове опере, као што је случај и у многим другим делима, могу да стану у психограм једне једине особе, растављене на различите „канале“ темпераменталних димензија и мисаоних стања људског ума. „Будући да тај наш ум управо представља једну безграничну енигму поимања свести, предност сваког позоришног и литерарног дела је што нам омогућава да рашчланимо векторе доминантних мисли и људских особина, не бисмо ли о њима већали и кроз њих комуницирали са нама самима и са нашим сопственим стањем свести. Поред, као претходно наведене, сурове, одлучне, па чак и претенциозне принципе Турандот, сусрећемо се са још неколико битних ликова као што су: Калаф, млади, храбри принц који, опчињен принцезином лепотом, пристаје на изазов одговарања на три загонетке, не би ли, победивши, узео руку те недостижне лепотице. Кроз њега и проживљавамо и истражујемо класичан мушки инстинкт ка освајању женског бића. Кроз његовог старог оца, Тимура, разматрамо људску пролазност и, чак, и велику дозу усамљености и немоћи са којом се човек сусреће у најстаријем добу. Кроз робинју, Лиу, проживљавамо једну скоро библијску жртву, која својим самоубиством спасава Калафов живот, не одајући његово име принцези, а због чијег жртвовања цела прича добија и прилику да се окрене у романтичном смеру између Калафа и Турандот. Такође, имамо и три министра палате, Пинга, Панга и Понга, који поред своје административне функције у палати представљају чезнуће обичног човека ка једноставнијим временима и околностима. Претходно наведене карактеризације ликова су само једни од разлога зашто ово дело резонира и са садашњицом и зашто ће увек бити актуелно. Јер човеково окружење и време се мењају, али сама људска разнолика суштина - не“.

један век осваја публику широм света?

„Турандот, као митски лик дела које је временски позиционирано у имагинарно доба ста-

ре Кине, упркос свом бајковитом окружењу, поседује врло људске особине личности и врло реалне психичке расколе са којима се и обичан човек сусреће. Цео историјат фиктивне литературе се своди ка бољем разумевању људског стања, ка поучавању људског духа и ка синтези нашег сопственог места у друштву. Поред саме фасцинације појединачним ликовима, од највећег значаја је свеprisутни људски инстинкт, а највећа мистерија је „заљубити се“. Подвлачим тематику заљубљивања, а не саме љубави, јер је управо заљубљивање принца Калафа у принцезу Турандот једна нуклеарна увертира, чији напон и опсесивна издржљивост спроводе дело и играју битну улогу у трансформацији саме Турандот из једне хладнокрвне, ригидне и линеарне личности у нежно и хуманизовано људско биће које је разрешено тамнице сопствених мисли и које се ослобађа сопствене суровости.

Последњу инсценацију ове опере у Народно позоришту урадио је Јован Путник, а премијера је одржана 17. октобра 1975. године. Дакле, скоро пола века, љубитељи опере у Београду чекају да на редовном репертоару виде то раскошно дело препуно предивних арија, али и драматичних и напетих сцена. По чему ће ваша поставка „Турандот“ бити другачија од неких других савремених продукција ове опере?

Сама чињеница да се на сцени нашег позоришта није нашла толико година повлачи велику одговорност свих који ће бити део продукције, али морам да

признам да управо та чињеница представља за мене посебну част и симбол је једног поверења, које сигурно нећемо изневерити. Штавише, убеђен сам да ће нас то још више и мотивисати да на репертоар вратимо овакав значајан наслов. Карактерно ћемо се фокусирати на хиперболизовани језик мотивационе подлоге ликова, који се на светским позорницама већ дуги низ година налази у другом плану, јер је остављен на компензационој милости естетике сценографије и костимографије. Наравно да исте неће бити запостављене – убеђени смо да и сцена и ликови на њој морају да буду у синхрону, не би ли пружили публици најаутентичнији и најбогатији доживљај саме приче. Време, ликови и простор који их окружује су нераздвојни, а као такви морају да поседују граматику изражаја који омогућава публици да урони у свет који јој је представљен.

Син сте признатих уметника – примадоне Драгане Дел Монако и оперског редитеља Клаудија. Бремене славних родитеља може да буде проблем, да створи притисак, да укочи каријере... Како ви подносити тај „терет“, како се носите с њим?

Волим да признам људима да то не доживљавам као терет, већ као једноставну спознају да је то моја породица. То не искључује, наравно, чињеницу да сам се сусретао са разним искуствима до сада, где су људи имали различите приступе ка тој теми. За мене је моја мајка одувек, поред својих великих уметничких и интелектуалних квалитета, била пре

свега човек, у најбољем смислу те речи. Кроз своје многобројне хуманитарне потезе током своје каријере ми је приближила и усадила, по мом мишљењу, најбитнију људску особину, а то је, пре свега, бити човек. Тако и настојим да живим. И наравно, не желим да било чији туђи успех припишем себи, јер би то представљало девијацију од реалности. А све то не умањује мој понос на њихове доприносе свету културе и инспирише ме да наставим тим путем.

Марио, једно од два имена које носите, добили сте по деди, једном од најбољих светских тенора свих времена...

Оба имена, у ствари, добио сам по дедама; и са српске и са италијанске породичне гране, што ми је наравно врло драго, будући да себе и доживљавам као изједначеног припадника обе културе. Деда Марио је, пре свега, из прича, књига и са снимака његових наступа оставио на мене један неукротиво театралан утисак, са непресушном вољом да дели своју страст ка опери и позоришту са публиком целог света. Поред своје музикалности и вокалних способности, био је, такође, и веома талентован сликар. Као човек радознале природе, гајио је велико интересовање ка позоришној методици Система Станиславског. Тај приступ је до тада био врло нетипичан за једног оперског певача, а може се рећи да и данас није раширен у оперском свету. По мом мишљењу, допринео је, на један веома уникатан начин, револуцији сценске и вокалне изражајности у свету опере.

■ Микојан Безбрадица ■

фото: Милош Лужанин

МЕЂУНАРОДНЕ АКТИВНОСТИ НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА У БЕОГРАДУ

Почела реализација пројекта „Театар Отворени Балкан“

ГОСТИ ИЗ СЛОВЕНИЈЕ

Представници Словенског народног гледалишча Опера и Балет и Цанкарјевог дома из Љубљане у циљу успостављања уметничке сарадње посетили су 12. октобра Народно позориште у Београду. Делегацију су предводили генерални директор СНГ Опера и Балет Љубљана Сташа Раверт, асистент уметничког директора Балета СНГ Петар Ђорчевски, извршни директор СНГ Клемен Валтер, генерална директорка Цанкарјевог дома Уршула Цетински и програмски менаџер за позориште и савремени плес Цанкарјевог дома Андреј Јаклич. Госте из Словеније примио је в.д. управника Народног позоришта у Београду Светислав Гончић и том приликом одржан је састанак на којем су размењена искуства и идеје о даљој сарадњи и уметничкој размени у области балета и опере. Састанку су присуствовали и уметнички директор Опере Народног позоришта Никола Мијаиловић, као и уметничка и извршна директорка Балета националног театра Ана Павловић и Смиљана Стокић. Током боравка у Народног позоришту, чланови делегације погледали су представу „Ко то тамо пева“, коју су селектирали за балетски фестивал који ће ускоро први пут бити организован у Љубљани.

Сolistи Националне опере и балета из Тиране Денис Скура и Марјан Јовановски из Националне опере и балета из Скопља гостовали су 22. октобра у „Боемима“ Такома Пучинија.

Наступом Скура у улози Родолфа и Јовановског као Марсела, уз врсне солисте Опере Народног позоришта, започела је реализација недавно потписаног Протокола о сарадњи између Србије,

Албаније и Северне Македоније у оквиру платформе „Open Balkan Theatre/ Театар Отворени Балкан“, која је усмерена на снажније повезивање најважнијих националних културних институција.

Опера „Боеми“, односно боемштина у Паризу тог времена, су савременска животна прича о групи пријатеља који заједно пролазе кроз животне радости и туге, растанке и спајања, славећи живот без обзира на нема-

штину и болест која у последњем чину односи младу шваљу Мими.

Представом је после вишегодишњег одсуства са сцене Народног позоришта у Београду дириговао маестро Бојан Суђић, под чијом је управом, 21. јуна 2000. године, одржана премијера „Боема“.

Ово извођење било је посвећено прваку и тадашњем директору Опере Народног позоришта Предрагу Протићу (1945-2021), који је потписао режију ове и других представа које су до данас на репертоару.

Тим поводом, у холу партера Велике сцене, отворена је изложба посвећена овом изузетном уметнику која, кроз плакете опера које је режирао и фотографије из представа у којима је наступао, обухвата део његове богате и успешне дугогодишње каријере у Народног позоришту.

Поставка, аутора Драгана Стевовића, моћи ће да се погледа до 22. новембра.

На крају представе, уметнички директор Опере Народног позоришта Никола Мијаиловић, уручио је букет цвећа госпођи Гордани Протић, супрузи Предрага Протића.

Р.П.Н.

ПРОТОКОЛ О САРАДЊИ

Протокол о сарадњи националних театара у области опере и балета, потписали су 11. октобра у Софији Светислав Гончић, в.д. управника Народног позоришта у Београду и Пламен Карталов, директор Националне опере и балета у Софији. Потписивању протокола присуствовао је и Никола Мијаиловић, уметнички директор Опере Народног позоришта у Београду. „Ово је историјски тренутак за културу наше две земље, унапређење односа, подизању уметничког и извођачког потенцијала и размене на сваком нивоу“ изјавио је Светислав Гончић, в.д. управника Народног позоришта у Београду.

Диригент Суђић и главни протагонисти опере „Боеми“, на поклону после представе

ФЕЉТОН: СТО ГОДИНА БАЛЕТА НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА У БЕОГРАДУ (I)

Историја је почела да се пише 19. марта 1923. године

Прво појављивање балета као самосталне целине у Народног позоришту – тј. целовечерњих извођења две кореографске једночинке – „Шехерезада“ и „Силфиде“ одиграло се 19. марта 1923. године. Два месеца раније, изведен је балет Чајковског „Шчелкунчин“ („Рскало“) али само у одломцима. За сва три балета игре је спремила Јелена Пољакова. Историјски контекст премијере првих балета – „Шехерезада“ и „Силфиде“ – могао би се описати атмосфером узврелих изборних дана. Водила се немилосрдна партијска „борба плакатима“ и изборним култицама, како је то описивала дневна штампа. Управо у таквим данима, на домаћу сцену пренета су дела М. Фокина, кореографа трупе „Руски балети“ С. Ђјагиљева. Гостовања балетских уметника, балетских концерата и учешћа у Оперу било је и раније, но 1923. остаје уписана као пресудна година стасавања балетског ансамбла. Балетска критика није имала прилику да се посебно развије, те су се пера најчешће дохватили београдски интелектуалци сматрајући да им упућеност у европске културне токове даје легитимитет за анализу извођења балетског дела, односно

Плакат за премијерно извођење једночинки – „Шехерезада“ и „Силфиде“

слободу да у својим текстовима каткад буду и немилосрдни.

О премијерном извођењу „Шехерезаде“ и „Силфиде“ у *Политици*, *Српском књижевном гласнику* и часопису *Мисао* писали су др Милоје Милојевић и Станислав Винавер. Милојевић је „Шехерезаду“ оценио као кич, односно својеврсну сценографску пренатрпаност Браиловог сматрајући да се декором балету одузео примат, док редитеља Т. Павловског осуђује за ковитлање масе без циља. За „Силфиде“ напомиње игру на прстима, уз

извесне критичке опаске. Ни Винавер не пише у најлепшем тону: „Наше позориште хтело је да заради новача на балету. Дата је *Шехерезада*, по музици Римског Корсакова. Постављена је ружно и вашарски у рђавом смислу те речи“. Оштре речи Винавера односиле су се, такође, на сценографска решења Браиловог коме је замерао неукус и недоследност. Диригента и млади ансамбл је сматрао недора-

Сцена из „Шехерезаде“

слим задатку. Даље каже: „Г. Брајловски је изгубио појам целине, контраста, изразитих линија. Он се удавио у слому, у мутном крволитптењу боја. (...) Био је злочин стављати на такве муке и наше добре, пунонадежне младе балерине, и музику“. Лист *Правда* пак у тексту „Шехерезада и Силфиде, премијера“ пише сасвим супротно виђењу горепомених утицајних интелектуалаца. У *Правди* похвале су добили како

балетски ансамбл, тако и диригент И. Слатин, редитељ Т. Павловски, сценограф Л. Браиловски и Ј. Пољакова која је потписала и режију „Силфиде“. Каже се: „Прекисиноћ нас је наш млади балет врло пријатно изненадио и одагнао сумње у могућност његова развоја, приредивши нам једну чисту балетску премијеру, која је успела, и то врло добро успела. И *Шехерезада* од Римског-Корсакова и *Силфиде* од Чајковског и Шопена, ишле су без замерке, са укусом и емоционално. За ову прву балетску премијеру треба на првом месту одати признање и захвалност г-ђи Пољаковој, која се, доиста, искрено труди да наш балет дође што пре до израза своје праве и пуне вредности“. Лист *Време*, у тексту „Вече балета“, објављује приказ који носи сва обележја прецизне и добро структуриране критике. Аутор је имао довољно суптилно сти за балетски ансамбл у повоју, па у *Времену* читамо: „Београдско Народно позориште имало је синоћ прво своје балетско вече. Г-ђа Е. Пољакова припремала је игре, и мора се рећи одмах,

да је ово вече имало успеха, већег но што се и очекује за почетак. Од синоћ се може рећи да наше позориште има свој балет. (...) Игра шахових жена и робинја је била беспрекорна. (...) Далеко успелије од „Шехерезаде“ су биле „Силфиде“. Игра силфиде нарочито г-ђе Пољакове, а тако исто и песника Стрешњева, дала је илузију неколиких балета са запада. (...) Г. Слатин је водио оркестар као магичном палицом“.

Вративши се век уназад може се сагледати како је Београд, у изборној врелини, био разонођен лепршавим извођењем уметничке, сензуалне и етеричне игре на врховима прстију, као и шаренилом богате сценографије за коју није било слуха, док су у пуној сали седели најумнији и уметности најближи људи. Неки су тој самосталној балетској премијери приписивали велики успех, други проналазили мање или веће замерке, али оно што је остало извесно за будућност – то је потоњи развој балетске игре у српској средини. Дакако, 1923. године, дан након званичних избора, бачена је још једна „изборна лоптица“ – опстанка балета за генерације које долазе.

■ др Вера Обрадовић ■
Љубинковић

НОВЕМБАР 2022.

СЕЗОНА 2022/23.

ВЕЛИКА СЦЕНА

УТО. 01.	ЖИЗЕЛА балет Адолфа Адама	од 19.30
СРЕ. 02.	ТОСКА опера Ђакома Пучинија	од 19.30
ЧЕТ. 03.	ХАЗАРСКИ РЕЧНИК - ЛОВЦИ НА СНОВЕ балет по мотивима романа Милорада Павића	од 19.30
ПЕТ. 04.	ДЕРВИШ И СМРТ Борислав Михајловић Михиз / Егон Савин, по роману Меше Селимовића	од 19.30
СУБ. 05.	ОРФЕЈ И ЕУРИДИКА опера Кристофа Вилибалда Глука	од 19.30
НЕД. 06.	ВЕЛИКА ДРАМА драма Сенише Ковачевића	од 19.30
УТО. 08.	ДЕЦА опера у 17 песама на музику Ирене Поповић, по роману Милене Марковић	од 19.00 од 21.30
СРЕ. 09.	СВЕЧАНИ КОНЦЕРТ поводом обележавања Међународног дана борбе против фашизма и антисемитизма	од 20.00
ЧЕТ. 10.	КО ТО ТАМО ПЕВА балет на музику Војислава Вокија Костића	од 19.30
СУБ. 12.	СВЕЧАНА АКАДЕМИЈА ПОВОДОМ ПРОСЛАВЕ ЈУБИЛЕЈА 140 ГОДИНА ОД ОСНИВАЊА СОКОЛСКОГ ПОКРЕТА У СРБИЈИ	од 19.00
НЕД. 13.	НОРА - ЛУТКИНА КУЋА драма Хенрика Ибзена	од 19.30
УТО. 15.	ГОДИНЕ ВРАНА драма Сенише Ковачевића	од 19.30
СРЕ. 16.	ТРАВИЈАТА опера Ђузепе Вердија	од 19.30
УТО. 22.	ДАН НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА МАГБЕТ / ПРЕМИЈЕРА драма Вилијама Шекспира	од 12.00 од 19.30
СРЕ. 23.	МАГБЕТ драма Вилијама Шекспира	од 19.30
ЧЕТ. 24.	ДОН КИХОТ балет Лудвига Минкуса	од 19.30
ПЕТ. 25.	ГОДИНЕ ВРАНА драма Сенише Ковачевића	од 19.30
СУБ. 26.	БОЕМИ опера Ђакома Пучинија	од 19.30
НЕД. 27.	РАТ И МИР по роману Л. Н. Толстоја	од 19.30
УТО. 29.	ОЖАЛОШЋЕНА ПОРОДИЦА комедија Бранислава Нушића	од 19.30
ЧЕТ. 01.	БЕОГРАДСКА НЕДЕЉА МОДЕ Атеље Игорa Тодоровића представља колекцију ВИГОР	од 20.00
ПЕТ. 02.	ПОКОЈНИК комедија Бранислава Нушића, гостује Црногорско Народно позориште	од 19.30
СУБ. 03.	ДОН КИХОТ балет Лудвига Минкуса	од 19.30
НЕД. 04.	ИВАНОВ драма Антона Павловича Чехова	од 19.30
ПОН. 05.	ПУТУЈУЋЕ ПОЗОРИШТЕ ШОПАЛОВИЋ драма Љубомира Симића, гостује Народно позориште Ниш	од 19.30

СЦЕНА „РАША ПЛАОВИЋ“

ЧЕТ. 03.	О(ОД)УСТАЈАЊУ ауторски пројекат компаније „Струне у плесу“	од 20.30
ПЕТ. 04.	ГОСПОЂА АЈНШТАЈН драма Снежане Ђинђић	од 20.30
СУБ. 05.	СИТНИЦЕ КОЈЕ ЖИВОТ ЗНАЧЕ по тексту Лоренца Маронеа	од 20.30
УТО. 08.	26. ФЕСТИВАЛ КОРЕОГРАФСКИХ МИНИЈАТУРА у организацији УБУС-а, ТАКМИЧАРСКИ ПРОГРАМ	од 20.30
ЧЕТ. 10.	МАЛИ БРАЧНИ ЗЛОЧИНИ драма Ерика Емануела Шмита	од 20.30
СУБ. 12.	CURIOUS Међународни пројекат Факултета драмских уметности у Београду	од 20.30
НЕД. 13.	26. ФЕСТИВАЛ КОРЕОГРАФСКИХ МИНИЈАТУРА у организацији УБУС-а, РЕВИЈАЛНИ ПРОГРАМ - Награда Охрабрење	од 20.30
УТО. 15.	МЕЂУНАРОДНИ ФОРУМ О ОПРАВДАЊУ СТВАРАЛАШТВА у организацији Завода за проучавање културног развоја, Народне библиотеке Србије и Српског филозофског форума	од 19.00
СРЕ. 16.	МЕЂУНАРОДНИ ФОРУМ О ОПРАВДАЊУ СТВАРАЛАШТВА у организацији Завода за проучавање културног развоја, Народне библиотеке Србије и Српског филозофског форума	од 19.00
ЧЕТ. 17.	ЦАРСТВО МРАКА драма Лава Николајевића Толстоја	од 20.30
ПЕТ. 18.	УСУД ПО ГРИГОРИЈУ драма Милоша Латиновића, гостује Народно позориште Приштина	од 20.30
СУБ. 19.	СЕЋАЊЕ НА ГЛУМЦА РАДОВАНА МИЉАНИЋА ЖЕНСКИ ОРКЕСТАР / 10 година од премијере комедија Жана Ануја	од 12.00 од 20.30
УТО. 22.	БАЛКАНСКИ ШПИЈУН трагикомедија Душана Ковачевића	од 20.30
СРЕ. 23.	БЕЛА КАФА комедија Александра Поповића	од 20.30
ЧЕТ. 24.	УСПАВАНКА ЗА АЛЕКСИЈУ РАЈЧИЋ драма Ђорђа Косића	од 20.30
ПЕТ. 25.	ГОСПОЂА АЈНШТАЈН драма Снежане Ђинђић	од 20.30
СУБ. 26.	ИРАНСКА КОНФЕРЕНЦИЈА драма Ивана Вирипајева	од 20.30
НЕД. 27.	FORÇA INDOMITA концерт поводом обележавања 200 година независности Бразила	од 20.30
УТО. 29.	ПЕЛИКАН драма Августа Стриндберга	од 20.30
СРЕ. 30.	СИТНИЦЕ КОЈЕ ЖИВОТ ЗНАЧЕ по тексту Лоренца Маронеа	од 20.30
ЧЕТ. 01.	ВЛАСТ комедија Бранислава Нушића, у адаптацији Милана Нешковића	од 20.30
ПЕТ. 02.	ИЛУЗИЈЕ комедија Пјера Корнеја	од 20.30
СУБ. 03.	ХАСАНАГИНИЦА драма Љубомира Симића	од 20.30
ЧЕТ. 08.	ФАРМА ОРВЕЛ по мотивима романа Џорџа Орвела, гостује Словенско народно гледалиште, Марибор	од 20.30

ДЕЦ

ДЕЦ